

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji

Opštine Kupres

za period 01.01-31.12.2021. godine

Broj: RV071-22

Banja Luka, 11.11.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	5
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	5
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	10
	1. Uvod	10
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	13
	5. Priprema i donošenje budžeta	15
	6. Finansijski izvještaji	15
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	16
	6.1.1. Prihodi i primici.....	16
	6.1.2. Rashodi i izdaci	17
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit)	21
	6.1.4. Neto finansiranje.....	21
	6.1.5. Razlika u finansiranju	21
	6.2. Bilans uspjeha	21
	6.2.1. Prihodi.....	21
	6.2.2. Rashodi.....	22
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	22
	6.3. Bilans stanja.....	22
	6.3.1. Aktiva	22
	6.3.2. Pasiva.....	25
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	27
	6.4. Bilans novčanih tokova	27
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	28

6.6.	Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	28
6.7.	Napomene uz finansijske izvještaje	28

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Kupres koji obuhvata Bilans stanja na dan 31.12.2021. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta Opštine Kupres istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sprovedli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nije popisana dio nefinansijske imovine u stalnim sredstvima i akcije i učešća u kapitalu, a nadležni organ nije odlučio o sprovođenju procedura i načinima utvrđivanja uzroka odstupanja između knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Opština Kupres nije izvršila uključivanje kontrolisanog entiteta KP „Komunalac“ d.o.o. Kupres, dodavanjem neto imovine/kapitala iz njegovog bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja Opštine u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.1. izvještaja:

Potcijenjeni su neporeski prihodi po osnovu naknada, a precijenjen je finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 48.894 KM, jer su prihodi od naknade od šuma priznati u 2020. godini, a naplata navedenih prihoda je izvršena u 2021. godini, što nije u skladu sa članom 108. stav (1) Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1. i 6.3.1.1. izvještaja:

Potcijenjeni su primici za naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja u iznosu od 7.719 KM, potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1.775 KM i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 1.775 KM, a precijenjeni su ostali

opštinski neporeski prihodi u iznosu od 5.943 KM, jer u ranijem periodu nisu priznata potraživanja od fonda obaveznog socijalnog osiguranja, a naplata istih u 2021. godini nije evidentirana ili nije ispravno evidentirana. Navedeno nije u skladu sa članom 80. stav (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.1. i 6.3.2.1. izvještaja:

Rashodi za lična primanja zaposlenih i obaveze za lična primanja zaposlenih su precijenjeni u iznosu od 5.288 KM, jer su u okviru istih iskazane naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja, a koje su istovremeno iskazane i u okviru izdataka za naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja, te obaveza za lična primanja zaposlenih, što nije u skladu sa odredbama člana 78, 91. i 119. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Takođe, precijenjene su obaveze za lična primanja zaposlenih, a potcijenjen je finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 757 KM, jer nisu zatvorene obaveze koje su u ranijem periodu izmirene.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.2. i 6.3.2.1. izvještaja:

Precijenjeni su izdaci za otplatu glavnice zajmova primljenih od investicionih fondova (12.982 KM) i obaveze po kratkoročnim zajmovima primljenim od ostalih domaćih javnih nefinansijskih institucija (13.374 KM), a potcijenjeni izdaci za otplatu glavnice zajmova primljenih od entiteta (12.982 KM) i obaveze po zajmovima primljenim od entiteta koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (13.374 KM), jer otplata glavnice zajma i obaveze po zajmu primljenom od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske koje dospijevaju do godinu dana nisu evidentirane u skladu sa članom 84. i 117. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.2. i 6.2.3. izvještaja:

Prilikom nabavke opreme u vrijednosti od 39.752 KM i izmirenja obaveza za naknade plata za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja u vrijednosti od 5.942 KM, Opština je evidentirala račun za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu i račun za preuzimanje ostalih izdataka na teret finansijskog rezultata tekuće godine, što nije u skladu sa članom 96. stav (2) i 98. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Zbog navedenog finansijski rezultat tekućeg perioda iz Bilansa uspjeha viši je za 45.694 KM u odnosu finansijski rezultat tekućeg perioda u Bilansu stanja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2. izvještaja:

Precijenjeni su ostali prihodi obračunskog karaktera (43.400 KM), rashodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (40.723 KM), a potcijenjen je finansijski rezultat ranijih godina (2.677 KM), jer evidentiranja poslovnih događaja po Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 2021. godine nisu izvršena u skladu sa tačkom 11. i 14. Uputstva o primjeni MRS-JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos).

Potcijenjene su date pomoći u naturi za 38.552 KM i obračunati rashodi po osnovu prenosa imovine između različitih jedinica vlasti za 1.200 KM, jer Opština Kupres nije evidentirala ustupanje nefinansijske imovine drugom subjektu u skladu sa članom 65. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja:

Nematerijalna proizvedena imovina je potcijenjena, a nematerijalna neproizvedna imovina je precijenjena za iznos od 51.644 KM, jer je nematerijalna proizvedena imovina koja se odnosi na planove zaštite od požara i elementarnih nepogoda, Izvještaj o organizaciji i realizaciji geofizičkih istraživanja za potrebe vodosnabdijevanja Opštine Kupres i Projekat detaljnih hidrogeoloških istraživanja na lokaciji Novo Selo, GIZ bazu podataka, te dokumentaciju o strateškom razvoju Opštine Kupres evidentirana u okviru nematerijalne neproizvedene imovine, što nije u skladu sa članom 24. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Nije izvršeno priznavanje zemljišta na parceli Tirina dolina koje je u posjedu Opštine Kupres, što nije u skladu sa odredbama člana 28. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i drugim relevantnim standardima i propisima.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.2. izvještaja:

Trajni izvori sredstava su precijenjeni, a finansijski rezultat ranijih godina je potcijenjen za 18.762 KM, jer su Izvještaj o organizaciji i realizaciji geofizičkih istraživanja za potrebe vodosnabdijevanja Opštine Kupres i Projekat detaljnih hidrogeoloških istraživanja na lokaciji Novo Selo evidentirani u okviru trajnih izvora, što nije u skladu sa članom 86. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. izvještaja:

Bilans novčanih tokova Opštine Kupres nije sačinjen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragrafi 18, 21 i 56), jer su prilivi iz poslovnih aktivnosti po osnovu uplata za naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (48.894 KM), naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (1.775 KM) i transfera između različitih jedinica vlasti po osnovu pomoći izrazito nerazvijenim opštinama i po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti (19.902 KM) uneseni na poziciju ostale promjene na saldu gotovine i gotovinskih ekvivalenata (70.571 KM).

Kao što je navedeno pod tačkama 6.5. i 6.7. izvještaja:

Opština Kupres nije sastavila Napomene uz finansijske izvještaje za 2021. godinu, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbama člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i shodno tome nisu data obrazloženja vezana za stalnost poslovanja, u skladu sa MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15(c) i 38.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanog u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik Opštine Kupres je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju

finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 11.11.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Kupres za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Opštini Kupres za 2021. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Ugovori o djelu sa tri izvršioca su zaključeni za obavljanje poslova koji predstavljaju djelatnost Opštinske uprave, što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Nabavke usluga čišćenja snijega na lokalnim putevima, usluga izrade šumskoprivredne osnove i korištenog autobusa – minibusa nisu predviđene Planom javnih nabavki za 2021. godinu niti su za iste donesene posebne odluke o pokretanju postupka javnih nabavki shodno članu 17. stav (1) Zakona o javnim nabavkama. Opština Kupres nije vršila izmjene plana nakon obezbjeđenja sredstava od Vlade Republike Srpske iz programa javnih investicija.

Za nabavku ogrevnog drveta Opština Kupres je zaključila ugovor bez provedene procedure javnih nabavki, odnosno istu nije planirala niti donosila posebne odluke o pokretanju postupka javne nabavke u ukupnom iznosu od 5.810 KM, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) i 18. Zakona o javnim nabavkama.

Za nabavku usluga popravke računara i održavanja računarske opreme (430 KM), te izradu projektnog prijedloga (2.760 KM) Opština Kupres nije provela procedure javnih nabavki, nego je zaključila ugovore o djelu. Pomenute nabavke nije planirala niti je za iste donosila posebne odluke o pokretanju postupka javne nabavki, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) i 18. Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Budžet Opštine Kupres nije pripremljen i donesen prema ekonomskim klasifikacijama iz Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Koeficijenti za obračun plata za pojedina radna mjesta utvrđeni Pravilnikom o platama zaposlenih u Opštini Kupres su viši u odnosu na raspone propisane članom 6. stav (2)

Posebno kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Obračun plata u Opštini Kupres za pojedine zaposlene nije vršen u skladu sa odredbama člana 5. stav (4) i 6. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, a u pogledu visine koeficijenata za obračun plate i godina radnog staža.

Funkcionerima koji su svoju funkciju obavljali u svojstvu volontera obračunavan je i isplaćivan mjesečni dodatak, što nije u skladu sa članom 8. stav (3) Zakona o izmjenama i dopunama zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.1. izvještaja:

Pomoćne knjige obaveza nisu usaglašene sa glavnim knjigom trezora, što nije u skladu sa članom 18. stav (8) i 27. Zakona o trezoru.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Kupres obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Kupres.

Banja Luka, 11.11.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) poslovne promjene u glavnoj knjizi evidentiraju blagovremeno shodno članu 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- 3) učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga iskažu, te da se konsolidacija entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici vrši u skladu sa članom 78. i 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 4) neporeski prihodi priznaju, u momentu naplate, a da se primici po osnovu refundacija naknada plata od fonda obaveznog socijalnog osiguranja klasifikuju i evidentiraju u skladu sa članom 80. stav (4) i 108. stav (1) Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 5) klasifikacija kamata na zajmove primljene od entiteta, grantova, izdataka za otplatu glavnice zajmova primljenih od entiteta i obaveza po zajmovima primljenim od entiteta koji dopijevaju na naplatu do godinu dana vrši u skladu sa članom 84, 95, 98. i 117. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 6) izdaci za nefinansijsku imovinu i ostali izdaci evidentiraju uz istovremeno knjiženje računa za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu i računa za preuzimanje ostalih izdataka, a evidentiranje ulaganja u novu nefinansijsku imovinu koja se pribavlja za potrebe drugih korisnika vrši u skladu sa članom 65. stav (1) i (2), 96. stav (2) i 98. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 7) obračunski prihodi i potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode evidentiraju u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS-JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos),
- 8) izvrši potpuna analiza potraživanja, te da se vrši procjena potraživanja sa aspekta njihove naplativosti i da se za otpis potraživanja obezbijedi saglasnost Skupštine opštine u skladu članom 73. stav (2) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 9) vrednovanje, klasifikacija, te procjena obezvrjeđenja nefinansijske imovine u stalnim sredstvima vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (član 24. i 28.), Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (član 41. i 60.), zahtjevima MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS-JS 21 – Umanjenje vrijednosti imovine koja ne generiše gotovinu,

- 10) vrši nezavisna potvrda salda (konfirmacija salda) sa svim poslovnim partnerima i da se računovodstvena evidencija imovine i obaveza uskladi sa primljenim odgovorima,
- 11) Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima,
- 12) uz finansijske izvještaje sačine Napomene u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da donese akt o upravljanju rizicima, definiše ključne poslovne procese i uspostavi knjigu poslovnih procesa,
- 2) ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu,
- 3) za upotrebu službenog vozila izdaje odgovarajući putni nalog u skladu sa članom 3. stav (1) Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga,
- 4) planiranje, pokretanje postupaka i provođenje nabavki vrši u skladu sa članom 15. stav (1), 17. stav (1), 18. stav (1) tačka d) i 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama,
- 5) budžet priprema, donosi i izvršava uz sveobuhvatnu primjenu ekonomske klasifikacije shodno članu 15. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- 6) interni akti kojima se definišu plate i druga lična primanja zaposlenih, usklade sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave i isti dosljedno primjenjuju, a da se funkcionerima koji svoju dužnost obavljaju volonterski naknada obračunava samo u slučaju definisanom članom 8. stav (3) Zakona o izmjenama i dopunama zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave,
- 7) izvrši usaglašavanje stanja pomoćnih knjiga i Glavne knjige trezora u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru,
- 8) jednom godišnje u Službenom glasniku Republike Srpske, najkasnije do 30. aprila, objavi izvještaj o stanju duga i garancijama shodno članu 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o trezoru;
- Odluka o izvršenju budžeta Opštine Kupres za 2021. godinu;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu, član 205;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida, članovi 26. i 27;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske, poglavlje VIII članovi 59. do 72;
- Zakon o porezu na nepokretnosti;
- Zakon o šumama, članovi 89-90;
- Zakon o javnim putevima, članovi 10, 13 i 16;
- Zakon o komunalnim djelatnostima, članovi 6 do 12, 20 do 25 i član 41;
- Zakon o komunalnim taksama, član 7;
- Zakon o administrativnim taksama;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Uredba o načelima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u gradskoj upravi, odnosno opštinskoj upravi;
- Uredba o kategorijama, zvanjima i uslovima za obavljanje poslova službenika u jedinicama lokalne samouprave;
- Uputstvo o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E - nabavke“;
- Pravilnik o uspostavljanju i radu komisije za nabavke;
- Pravilnik o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;
- Statut Opštine Kupres;
- Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave;
- Pravilnik o platama zaposlenih u Opštini Kupres;
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine;
- Odluka o opštinskim administrativnim taksama i tarifama opštinskih administrativnih taksi Opštine Kupres od 23.08.2011. godine;
- Odluka i tarife o komunalnim taksama.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Kupres (u daljem tekstu: Opština) se prostire na 45 km² i obuhvata 3 naselja u kojima živi oko 300 stanovnika.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16, 36/19 i 61/21), Statutom Opštine („Službeni glasnik Opštine Kupres“ broj 1/20) i drugim važećim propisima, kojima su definisana područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja.

Organi opštine su Skupština i načelnik Opštine. Skupština opštine je organ odlučivanja i kreiranja politika opštine koji čini 11 odbornika, a načelnik zastupa i predstavlja Opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Opština je za 2021. godinu svrstana u kategoriju izrazito nerazvijenih jedinica lokalne samouprave.

Finansijski izvještaj Opštine za 2021. godinu čini finansijski izvještaj Opštinske uprave, jer Opština nema organizovane niže budžetske korisnike.

Sredstva za rad Opštine u 2021. godini obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda i transfera između različitih jedinica vlasti. Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine Kupres za period 01.01-31.12.2021. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je finansijsku reviziju Opštine za 2018. godinu i tom prilikom dala 15 preporuka i to sedam za finansijske izvještaje i osam za usklađenost (u okviru kojih je jedna preporuka za usklađenost data Skupštini opštine). Provođenje datih preporuka u navedenom izvještaju bilo je predmet provjere u Izvještaju o statusu datih preporuka (IP011-20 od 17.11.2020. godine) prema kojem je Opština provela dvije preporuke, dvije djelimično provela, a 11 preporuka nije provedeno.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i rad organa Opštine, poslovi, nadležnosti i odgovornosti, finansiranje, učešće građana u lokalnoj samoupravi, saradnja i predstavljanje, kao i druga pitanja od značaja za rad i obavljanje poslova definisani su Zakonom o lokalnoj samoupravi i bliže uređeni Statutom Opštine.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave („Službeni glasnik Opštine Kupres“ broj 3/21) sistematizovano je 6 radnih mjesta za 6 izvršilaca (bez funkcionera). Opis radnih mjesta utvrđen navedenim pravilnikom ne sadrži osnovne podatke o kategoriji i zvanju radnog mjesta, opis poslova i zadataka koji se pretežno obavljaju na radnom mjestu, te vrstu stručne spreme koja je potrebna za radno mjesto, što nije u skladu sa članom 17. stav (2) tačka 1), 3) i 6) Uredbe o načelima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u gradskoj upravi, odnosno opštinskoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 10/17). Takođe, istim nije izvršeno razvrstavanje radnih mjesta u kategorije i zvanja shodno članu 5. Uredbe o kategorijama, zvanjima i

uslovima za obavljanje poslova službenika u jedinicama lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 10/17), kojim je propisano da se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta gradske, odnosno opštinske uprave vrši razvrstavanje radnih mjesta u kategorije i zvanja. Dana 25.10.2022. godine donesen je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave koji je usklađen sa važećom zakonskom regulativom te po navedenom osnovu nije data preporuka.

Na dan 31.12.2021. godine u Opštinskoj upravi ukupno je bilo zaposleno 6 izvršilaca (3 izvršioca na neodređeno vrijeme, 2 izvršioca na određeno vrijeme i 1 pripravnik) i jedan funkcioner.

Zamjenik načelnika, predsjednik i potpredsjednik Skupštine opštine obavljaju funkciju u svojstvu volontera, a takav njihov status nije definisan Statutom Opštine, shodno članu 8. stav (2) Zakona o izmjenama i dopunama zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/13), kojim je propisano da predsjednik skupštine opštine, potpredsjednik skupštine opštine i zamjenik načelnika opštine, mogu obavljati svoju funkciju volonterski ukoliko je to statutom opštine predviđeno.

Tokom 2021. godine tri lica su zaposlena na određeno vrijeme, bez navođenja osnova za zaključivanje ugovora na određeno vrijeme shodno odredbama člana 61. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16). Dva lica su bila angažovana na radnim mjestima za koje nisu ispunili uslove u pogledu godina staža, a u njihovim ugovorima o radu na određeno vrijeme nije naveden potpun naziv radnog mjesta, što nije u skladu sa članom 6. Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta opštinske uprave.

Jedan službenik je tokom 2021. godine obavljao funkciju odbornika u skupštini jedinice lokalne samouprave, što nije u skladu sa članom 45. stav (2) tačka 3) Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, kojim je propisano da službenik ne može obavljati funkciju odbornika u skupštini jedinice lokalne samouprave. Isti je na lični zahtjev razriješen u toku revizije te po navedenom osnovu nije data preporuka.

U toku 2021. godine sa tri izvršioca su zaključivani ugovori o djelu za obavljanje poslova u nadležnosti i opisu djelatnosti Opštine i poslova za koja su sistematizovana radna mjesta (poslovi nabavki, računovodstveno-trezorski poslovi i tehničkog sekretara), što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 91/21 i 119/21) kojim je propisano da se ugovor o djelu može zaključiti radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca i koji imaju za predmet samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla.

Obračun plata i naknada nije vršen u računarskom softveru koji omogućava funkcionisanje sistema internih računovodstvenih kontrola, kako je definisano članom 7. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20), nego se obračun vrši u „excel“ tabelama.

Opština nije uspostavila pomoćne knjige za nefinansijsku imovinu i potraživanja, kako je propisano članom 27. Zakona o trezoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 28/13 i 103/15). Obrada podataka za nefinansijsku imovinu vršena je u priručnim evidencijama jer nije uspostavljen računovodstveni softver koji omogućava funkcionisanje sistema internih računovodstvenih kontrola.

Doneseni Pravilnik o internim kontrolnim postupcima iz 2007. godine i Pravilnik o računovodstvu iz 2007. godine nisu usaglašavani sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima, a isti se najvećim dijelom nisu ni primjenjivali.

Na osnovu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17) Opština nije donijela akt o upravljanju rizicima (član 8. pomenutog zakona), nije definisala ključne poslovne procese niti uspostavila knjigu poslovnih procesa (tačka 22. podtačke 3, 4. i 5. navedenog uputstva). Takođe, Opština nije imenovala odgovorno lice za uspostavljanje, provođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole. Rješenjem Načelnika opštine od 14.09.2022. godine imenovano je odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola.

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije u potpunosti organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21 - u daljem tekstu: Pravilnik), jer nisu sačinjene popisne liste za obaveze i finansijsku imovinu, a popisne liste za nefinansijsku imovinu nisu sačinjene u dva primjerka, popisna komisija nije sačinila plan rada prije početka popisa, nije popisani dio nefinansijske imovine (zemljište i poslovni objekat, koje Opština koristi - tačka 6.3.1.2. izvještaja) i akcije i učešća u kapitalu (tačka 6.3.1.2. izvještaja), dok su potraživanja i obaveze popisani bez dokaza da je izvršeno usaglašavanje podataka o stanjima sa podacima preuzetim iz dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu stanja, izvještaji o popisu ne sadrže minimalno propisane elemente (podatke o datumu početka i završetka popisa, te podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji lica angažovanih na popisu i pregled knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza čija stvarna stanja na dan popisa nisu utvrđena, sa odgovarajućim obrazloženjima), što nije u skladu sa članom 2, 4. stav (2), 12. stav (2), 17. stav (1) i (4), 18. stav (5) i 20. stav (1) tačka 1), 2) i 5) Pravilnika. Takođe, nadležni organ nije razmatrao primjedbe i nije odlučivao o prijedlozima popisne komisije, o sprovođenju procedura i načina utvrđivanja uzroka odstupanja između knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza, o načinu otklanjanja razlika između stanja imovine i obaveza utvrđenih popisom i njihovog knjigovodstvenog stanja, uključujući otpis i ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja, otpis zastarjelih obaveza, te po okončanju navedenih procedura, izvještaj o izvršenom popisu, zajedno sa popisnim listama i odlukama načelnika, dostavljanje na knjiženje licu kome je povjereno vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja, što nije u skladu sa članom 21. stav (2) tačke 1-3) i stav (3) Pravilnika.

Opština ostvaruje neporeske prihode prema Odluci o opštinskim administrativnim taksama i tarifama opštinskih administrativnih taksi Opštine Kupres od 23.08.2011. godine, koja nije usklađena sa Zakonom o administrativnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 100/11, 103/11, 67/13 i 123/20) u pogledu tarifa opštinskih administrativnih taksi. Takođe, Odluka o komunalnim taksama i tarife o komunalnim taksama nisu usklađeni sa članom 7. Zakona o komunalnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 4/12 i 123/20), odnosno istim nije definisano oslobađanje od plaćanja komunalne takse.

Za upotrebu službenih vozila tokom 2021. godine izdat je samo jedan putni nalog za vozila (PN4 obrazac), što nije u skladu sa članom 3. stav (1) Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/17), kojim je propisano da za svaku upotrebu vozila u prevozu, nalogodavac izdaje i odgovarajući putni nalog koji važi do završetka prevoza, odnosno povratka vozila u sjedište nalogodavca. Nije donesen normativ prosječne potrošnje goriva za službena vozila i nije vršeno praćenje potrošnje goriva po službenim vozilima.

Evidentiranje bankarskih izvoda ne vrši se po preuzimanju bankarskih izvoda odnosno u roku od osam dana od dana prijema validne knjigovodstvene isprave, što nije u skladu sa članom 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Ulazni računi u Opštini su evidentirani bez prethodne formalne i suštinske kontrole (likvidature), što nije u skladu sa članom 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske kojim je propisano da lica odgovorna za sačinjavanje i kontrolu knjigovodstvenih isprava svojim potpisom u pisanom ili elektronskom obliku potvrđuju da je knjigovodstvena isprava potpuna, istinita, računski tačna i da održava suštinu poslovnog događaja na koji se odnosi.

U Službenom glasniku Opštine nije objavljen Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine od 25.09.2020. godine, što nije u skladu sa članom 86. Zakona o lokalnoj samoupravi i članom 89. Statuta.

U Opštini nisu donesene strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, odluka o razvrstavanju lokalnih puteva i ulica u naselju i poseban akt o upravljanju, građenju, rekonstrukciji, održavanju i zaštiti lokalnih puteva, ulica u naselju i putnih objekata na njima shodno odredbama člana 10. stav 4), 13. stav 4) i 16. stav 6) Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 89/13 i 83/19).

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbjedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima, što je osim u ovoj tački navedeno i u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se načelniky Opštine da obezbijedi da se:

- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da donese akt o upravljanju rizicima, definiše ključne poslovne procese i uspostavi knjigu poslovnih procesa,**
- **postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu,**
- **za upotrebu službenog vozila izdaje odgovarajući putni nalog u skladu sa članom 3. stav (1) Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga,**
- **poslovne promjene u glavnoj knjizi evidentiraju blagovremeno shodno članu 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2021. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti od 134.950 KM sa porezom na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), a od toga nabavke roba (120.300 KM) i usluga (14.650 KM). Planom javnih nabavki roba i usluga za 2021. godinu planirane su nabavke sa PDV-om, što nije u skladu sa članom 15. stav (1) Zakona o javnim nabavkama - u daljem tekstu: Zakon („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/14), kojim je propisano da ugovorni organ zasniva računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će platiti, bez PDV-a.

Prema informacijama o provedenim postupcima javnih nabavki u 2021. godini, pokrenuto je 8 postupaka javnih nabavki (jedna nabavka pokrenuta krajem 2021. godine, te je ugovor zaključen u 2022. godini u vrijednosti od 196.500 KM, bez PDV-a), a 7 koji su okončani dodjelom ugovora ukupne vrijednosti 49.049 KM (bez PDV-a), od čega konkurentskim

zahtjevom za dostavu ponuda (32.950 KM) i direktnim sporazumom (16.099 KM). Najznačajnije javne nabavke provedene u 2021. godini su nabavke korištenog autobusa-minibusa (32.950 KM), usluga čišćenja snijega na lokalnim putevima (5.760 KM), goriva i maziva (4.226 KM) i usluga izrade šumskoprivredne osnove (3.500 KM).

Revizijskim ispitivanjima su obuhvaćeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 242.936 KM (bez PDV-a) i to jedan konkurentski postupak (32.950 KM), tri direktna sporazuma (13.486 KM) i jedan otvoreni postupak (196.500 KM).

Za nabavku kombinovane mašine-bagera za Opštinu Kupres predviđeno je provođenje konkurentskog postupka procijenjene vrijednosti 113.050 KM (sa PDV-om), s tim da planirani postupak ne odgovara predviđenom vrijednosnom razredu nabavki. Ista je obuhvaćena planom nabavki za 2021. godinu, a ugovor putem otvorenog postupka je zaključen u 2022. godini u vrijednosti od 196.500 KM (bez PDV-a). Nakon donošenja Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o određivanju javnih prioritetnih projekata iz programa javnih investicija Republike Srpske za finansiranje iz budžeta u 2021. godini, sa raspodjelom sredstava („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 101/21) u iznosu od 230.000 KM, Opština nije vršila izmjene plana. Opština je provela proceduru pomenute javne nabavke, dok će plaćanja na račun dobavljača izvršiti Ministarstvo finansija Republike Srpske iz sredstava javnih investicija.

Nabavke nisu provedene u skladu sa Zakonom i važećim podzakonskim aktima jer:

- u Planu javnih nabavki za 2021. godinu, nisu planirane nabavka usluga čišćenja snijega, nabavka korištenog autobusa-minibusa i nabavka izrade šumskoprivredne osnove, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) Zakona, niti su donesene posebne odluke o pokretanju postupka javnih nabavki,
- za nabavke provedene putem direktnog sporazuma nisu dostavljani izvještaji o provedenom postupku javne nabavke, što nije u skladu sa članom 75. stav (1) Zakona i članom 11. stav (3) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E - nabavke“ („Službeni glasnik BiH“ broj 90/14 i 53/15),
- odluka o pokretanju postupka javne nabavke usluga čišćenja snijega, nabavke usluga izrade šumskoprivredne osnove, nabavke korištenog autobusa-minibusa i nabavke radne kombinovane mašine-bagera ne sadrži podatke o načinu i izvoru finansiranja što nije u skladu sa članom 18. stav 1) tačka d) Zakona,
- za nabavku korištenog autobusa-minibusa zahtjevi za dostavljanje ponuda nisu upućeni na tri adrese ponuđača, što nije u skladu sa članom 88. stav (1) Zakona.

Za nabavku ogrevnog drveta Opština Kupres je zaključila ugovor bez provedene procedure javnih nabavki, odnosno istu nije planirala niti donosila posebne odluke o pokretanju postupka javne nabavke u ukupnom iznosu od 5.810 KM, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) i 18. Zakona o javnim nabavkama.

Opština nije planirala niti donosila posebne odluke o pokretanju postupka javnih nabavki ukupne vrijednosti od 3.190 KM i to za popravku računara i održavanje računarske opreme (430 KM), te izradu projektnog prijedloga (2.760 KM), što nije u skladu sa članom 17. stav (1) i 18. Zakona o javnim nabavkama. Za pomenute usluge Opština je zaključila ugovore o djelu.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se planiranje, pokretanje postupaka i provođenje nabavki vrši u skladu sa članom 15. stav (1), 17. stav (1), 18. stav 1) tačka d) i 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine je 29.03.2021. godine usvojila Budžet Opštine za 2021. godinu u iznosu od 444.000 KM („Službeni glasnik Opštine Kupres“ broj 2/21). Priprema i donošenje budžeta vršeni su uz određena odstupanja u odnosu na budžetski kalendar definisan članom 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske - u daljem tekstu: Zakon („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16).

Budžetom je planirano finansiranje aktivnosti Opštine iz budžetskih prihoda u iznosu od 444.000 KM (poreski prihodi 156.600 KM, neporeski prihodi 201.400 KM i transferi između različitih jedinica vlasti 86.000 KM). Budžetom odobreni rashodi i izdaci se odnose na rashode za lična primanja (123.950 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (107.750 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (3.150 KM), subvencije (5.500 KM), grantove (3.900 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (40.000 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (1.800 KM), budžetsku rezervu (8.900 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (124.050 KM), izdatke za otplatu dugova (13.000 KM) i ostale izdatke (12.000 KM).

Budžet nije pripremljen i donesen prema ekonomskoj klasifikaciji iz Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16, 115/17 i 118/18), jer su pogrešno planirani, time i evidentirani izdaci za otplatu glavnice zajmova primljenih od entiteta u okviru izdataka za otplatu glavnice zajmova primljenih od investicionih fondova, rashodi po osnovu kamata na zajmove primljene od entiteta u okviru rashoda po osnovu kamata na zajmove primljene od investicionih fondova, grantovi u okviru subvencija, što nije u skladu sa članom 15. Zakona, kojim je definisano da se budžet priprema, donosi i izvršava na osnovu standardnih budžetskih klasifikacija.

Skupština Opštine nije usvojila Nacrt rebalansa Budžeta opštine Kupres za 2021. godinu, iako su prethodno provedene sve aktivnosti na izradi i donošenju istog.

Opština Kupres nije sačinila plan gotovinskih tokova za izvršenje budžeta što nije u skladu sa članovima 12. i 13. Zakona o trezoru.

Tokom 2021. godine su izvršene 2 realokacije u iznosu od 48.000 KM, s tim da Odlukom o izvršenju budžeta Opštine za 2021. godinu nisu utvrđena ograničenja u pogledu visine i namjene sredstava koja mogu biti realocirana, što nije u skladu sa članom 41. stav (2) Zakona. Budžetska rezerva u iznosu od 3.160 KM je raspoređena odlukom načelnika opštine na grantove.

Takođe, Opština nije u Odluci o izvršenju budžeta za 2021. godinu odredila kao prioritetnu obavezu za plaćanje po osnovu duga i aktiviranih garancija shodno članu 64. Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 i 90/21).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se budžet priprema, donosi i izvršava uz sveobuhvatnu primjenu ekonomske klasifikacije shodno članu 15. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila finansijski izvještaj za korisnike budžeta opštine za 2021. godinu na propisanim obrascima, ali Napomene uz finansijske izvještaje nisu sačinjene, što nije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17)-tačka 6.7. izvještaja.

Opština nije izvršila uključivanje kontrolisanog entiteta KP „Komunalac“ d.o.o. Kupres dodavanjem neto imovine/kapitala iz njegovog bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja

Opštine u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/17 i 118/18) i shodno tome sačinjeni finansijski izvještaj nije u formi konsolidovanog finansijskog izvještaja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se konsolidacija entiteta javnog sektora koji nisu budžetski korisnici vrši u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01–31.12.2021. godine iskazano je u PIB-u i PIF-u.

Budžetski prihodi i primici iskazani su u iznosu od 463.854 KM, što je za 4 % više u odnosu na usvojeni budžet, a budžetski rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 377.538 KM, što je za 15% niže u odnosu na usvojeni budžet. Za odstupanja na pojedinim pozicijama na kojima je izvršenje veće u odnosu na iznos koji je odobren budžetom izvršene su realokacije.

Skupština opštine je 27.06.2022. godine donijela Zaključak o usvajanju Izvještaja o izvršenju Budžeta opštine Kupres za 2021. godinu. Izvještaj o izvršenju budžeta opštine Kupres za 2021. godinu ne sadrži objašnjenje većih odstupanja, podatke o zaduživanju i upravljanju dugom, podatke o korišćenju budžetske rezerve, početno i završno stanje jedinstvenih računa trezora i računa posebnih namjena, kao ni podatke o izvršenim realokacijama. Takođe u izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu nisu prikazani podaci o početnom i završnom stanju imovine, obaveza i izvora sredstava. Navedeno nije u skladu sa članom 47. stav (1) tačka v), g), d), e) i ž) i (2) Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u PIF-u iskazala ukupne prihode i primitike na fondu 01 u iznosu od 463.583 KM i u cjelosti se odnose na budžetske prihode. Po nalazu revizije isti su iskazani manje za 50.670 KM, što je detaljnije objašnjeno u nastavku izvještaja.

6.1.1.1. Prihodi

Budžetski prihodi iskazani su u iznosu od 463.853 KM, a čine ih poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 193.137 KM, fond 01, a značajniji su prihodi po osnovu indirektnih poreza (186.736 KM) i porezi na lična primanja i prihodi od samostalne djelatnosti (5.863 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 182.746 KM, fond 01, a čine ih prihodi po osnovu naknada, taksa i pružanja javnih usluga u iznosu od 176.803 KM (administrativne naknade i takse 774 KM, komunalne naknade i takse 1.705 KM, naknade po raznim osnovama 174.294 KM i prihodi od pružanja javnih usluga 30 KM) i ostali neporeski prihodi u iznosu od 5.943 KM.

Neporeski prihodi naplaćeni po osnovu naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta uplaćeni 01.02.2021. godine od strane JPŠ „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac nisu priznati u 2021. godini kada su i naplaćeni, već su isti priznati u 2020. godini, pa su potcijenjene naknade za šume, a precijenjen je finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 48.894 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 108. stav (1) Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, kojim je definisano da se poreski i neporeski prihodi priznaju na gotovinskom osnovu, u

momentu naplate. Ovi prihodi su potcijenjeni za navedeni iznos i u odnosu na poresku evidenciju (Izveštaj iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 01.01-31.12.2021. godine).

Ostali neporeski prihodi su precijenjeni u iznosu od 5.943 KM, a što je obrazloženo u tački 6.1.1.2. izvještaja.

Transferi između ili unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 87.971 KM, a odnose se na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti (8.046 KM) i Ministarstva uprave i lokalne samouprave Republike Srpske za izrazito nerazvijenu opštinu (79.925 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se neporeski prihodi priznaju, u momentu naplate u skladu sa članom 108. stav (1) Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.1.2. Primici

Primici nisu iskazani. Po nalazu revizije potcijenjeni su primici za naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja u iznosu od 7.719 KM, potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1.775 KM i finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 1.775 KM, a precijenjeni su ostali opštinski neporeski prihodi u iznosu od 5.943 KM, jer u ranijem periodu nisu priznata potraživanja od fonda obaveznog socijalnog osiguranja, a naplata istih u 2021. godini nije evidentirana ili nije ispravno evidentirana. Navedeno nije u skladu sa članom 80. stav (3) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se primici po osnovu refundacija naknada plata od fonda obaveznog socijalnog osiguranja klasifikuju i evidentiraju u skladu sa članom 80. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je u PIF-u iskazala ukupne rashode i izdatke na fondu 01 u iznosu od 377.538 KM, od čega su rashodi iskazani u iznosu od 317.688 KM, a izdaci u iznosu od 59.850 KM. Po nalazu revizije isti su iskazani više za 5.288 KM, što je detaljnije objašnjeno u ovoj tački izvještaja.

6.1.2.1. Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 317.688 KM (fond 01). Prema vrsti rashoda odnose se na rashode za lična primanja zaposlenih, po osnovu korišćenja roba i usluga, finansiranja i druge finansijske troškove, subvencije, grantove, doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova i transfere između različitih jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 146.968 KM (fond 01), a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih u iznosu od 118.844 KM, rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih u iznosu od 20.551 KM (najvećim dijelom ih čine naknade za topli obrok 8.754 KM i porez i doprinosi na naknade 7.500 KM) i rashode za otpremnine i jednokratne pomoći u iznosu od 7.573 KM.

Rashodi za lična primanja zaposlenih i obaveze za lična primanja zaposlenih su precijenjeni u iznosu od 5.288 KM, jer su u okviru istih iskazane naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja, s tim da su pomenute naknade istovremeno evidentirane i u okviru izdataka za naknade plata za

vrijeme bolovanja koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja i obaveza za lična primanja zaposlenih. Navedeno nije u skladu sa odredbama člana 78, 91. i 119. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi od 25.09.2020. godine nije usklađen sa članom 9, 10. stav (6) i 20. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21 i 69/21) u pogledu uvećanja plate za stimulativni dio, umanjenja plate za zaposlene koji nemaju položen stručni ispit, iznos regresa, obezbjeđenje ogrijeva i zimnice, sredstava za vjerske i državne praznike, jubilarnih nagrada i prava na pomoć. Pravilnik o platama zaposlenih u Opštini („Službeni glasnik Opštine Kupres“ broj 3/21) nije usklađen sa članom 6. stav (2) i 7. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske u pogledu visine plate pripravnika, te raspone koeficijenata za obračun plate za radno mjesto samostalni stručni saradnik za privredu, privatno preduzetništvo, školstvo, nauku, kulturu, urbanizam, građevinarstvo, stambeno komunalne poslove i zaštitu životne sredine i radno mjesto stručni saradnik za prijemnu kancelariju, saobraćaj i veze, poslove matičara i javne nabavke. Obračun plate za lica angažovana na pomenutim radnim mjestima, kao i licima angažovanim na radnom mjestu stručni saradnik za civilnu zaštitu, poslove iz oblasti zdravstva i socijalne zaštite, boračka pitanja, boračko invalidske zaštite i komunalna policija i radnom mjestu stručni saradnik za poslove tehničkog sekretara, načelnika opštine i predsjednika Skupštine opštine, blagajna i poslove za rad i radne odnose vršen je po koeficijentima koji su veći/manji u odnosu na koeficijente propisane članom 6. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Pojedinim zaposlenim uvećanje plate po osnovu minulog rada vršeno je za veći broj godina staža osiguranja u odnosu na stvarni broj navršenih godina staža osiguranja. Navedeno nije u skladu sa članom 5. stav (4) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, kojim je propisano da se osnovna plata uvećava za svaku navršenu godinu staža osiguranja.

Rashodi po osnovu korištenja robe i usluga su iskazani u iznosu od 111.426 KM (fond 01), a odnose se na rashode po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, za režijski materijal, za tekuće održavanje, po osnovu putovanja i smještaja, za stručne usluge, za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine i ostale neklasifikovane rashode.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga su iskazani u iznosu od 16.824 KM (fond 01), a u najvećem iznosu se odnose na rashode po osnovu utroška energije (4.734 KM) i komunikacione usluge (10.124 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja su iskazani u iznosu od 4.897 KM (fond 01), a u najvećem iznosu se odnose na rashode po osnovu utroška goriva (4.871 KM).

Rashodi za stručne usluge iznose 11.662 KM (fond 01), a najvećim dijelom ih čine rashodi za usluge informisanja i medija (1.655 KM), kompjuterske usluge (1.327 KM) i ostale stručne usluge (4.095 KM). Revizijom je utvrđeno da su precijenjeni rashodi za usluge izrade elaborata i studija, a potcijenjeni izdaci za ostalu nematerijalnu proizvedenu imovinu za iznos 4.095 KM, jer su izdaci za ostalu nematerijalnu proizvedenu imovinu (šumskoprivredna osnova) priznati kao rashodi za usluge izrade elaborata i studija, što nije u skladu sa članom 105. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (tačke 6.1.2.2. i 6.3.1.2. izvještaja).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine su iskazani u iznosu od 8.746 KM (fond 01), a u najvećem iznosu se odnose na rashode za usluge zimске službe (6.842 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi su iskazani u iznosu od 63.222 KM (fond 01), a najvećim dijelom ih čine rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa (58.331 KM) i rashodi po osnovu reprezentacije (2.440 KM).

Zamjeniku načelnika, predsjedniku i potpredsjedniku Skupštine opštine obračunavan je i isplaćivan mjesečni dodatak, što nije u skladu sa članom 8. stav (3) Zakona o izmjenama i dopunama zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave, kojim je propisano da funkcioner koji svoju dužnost obavlja volonterski ima pravo na naknadu u visini neto plate funkcionera koji dužnost obavlja sa statusom zaposlenog lica, u slučaju kada zbog spriječenosti istog obavlja njegovu funkciju (tačka 3. izvještaja).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 3.128 KM i odnose se na rashode po osnovu kamata na zajmove primljene od entiteta. Rashodi po osnovu kamata na zajmove primljene od investicionih fondova su precijenjeni, a rashodi po osnovu kamata na zajmove primljene od entiteta su potcijenjeni za iznos od 3.128 KM, jer su kamate po ugovoru o korištenju kreditnih sredstava revolving fonda iz oblasti vodosnabdijevanja i komunalne infrastrukture koji je zaključen sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede) evidentirane u okviru rashoda po osnovu kamata na zajmove primljene od investicionih fondova, što nije u skladu sa članom 98. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Subvencije su iskazane u iznosu od 5.400 KM (fond 01), a odnose se na subvencije javnim nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza (4.200 KM) i nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza (1.200 KM).

U okviru subvencija evidentirana su sredstva doznačena KP „Komunalac“ d.o.o. Kupres za obavljanje redovnih aktivnosti u 2021. godini, što nije u skladu sa članom 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, a koji definiše grantove kao bespovratne doznake koje imaju za cilj da pomognu u obavljanju redovnih aktivnosti ili specifične grupe aktivnosti primaoca granta, te su subvencije precijenjene, a grantovi potcijenjeni u iznosu od 4.000 KM.

Grantovi u zemlji su iskazani u iznosu od 5.709 KM (fond 01), a odnose se na tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji (2.550 KM) i ostale tekuće grantove u zemlji (3.159 KM). Zbog pogrešnog evidentiranja potcijenjeni su grantovi u iznosu od 4.000 KM, a što je obrazloženo u okviru subvencija.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 43.346 KM (fond 01), a odnose se na doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (20.803 KM) i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (22.543 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **interni akti kojima se definišu plate i druga lična primanja zaposlenih, usklade sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave i isti dosljedno primjenjuju,**
- **funkcionerima koji svoju dužnost obavljaju volonterski naknada obračunava samo u slučaju definisanom članom 8. stav (3) Zakona o izmjenama i dopunama zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave,**

- **klasifikacija kamata na zajmove primljene od entiteta vrši u okviru rashoda iz transakcija razmjene unutar iste jedinice vlasti shodno članu 98. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **klasifikacija grantova vrši u skladu sa članom 95. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.**

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 59.850 KM (fond 01), a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu, izdatke za otplatu dugova i ostale izdatke.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 40.926 KM (fond 01). Odnose se na izdatke za nabavku motornih vozila (38.552 KM), izdatke za nabavku kancelarijskog namještaja (246 KM), izdatke za nabavku računarske opreme (379 KM), izdatke za nabavku kancelarijskog inventara (69 KM) i izdatke za nabavku ostale opreme za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (1.680 KM). Zbog navedenog pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja potcijenjeni su izdaci za ostalu nematerijalnu proizvedenu imovinu (4.095 KM).

Račun za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu evidentiran je na teret finansijskog rezultata tekućeg perioda u iznosu od 40.926 KM, što nije u skladu sa članom 96. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (tačka 6.3.2.2. izvještaja), kojim je propisano da se izdaci za nefinansijsku imovinu evidentiraju na dugovnoj strani analitičkih konta klase 5, uz istovremeno knjiženje na potražnoj strani korektivnog konta račun za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu.

Izdaci za otplatu dugova se odnose na otplatu glavnice po kreditu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (12.982 KM). Izdaci za otplatu glavnice zajmova primljenih od investicionih fondova su precijenjeni, a izdaci za otplatu glavnice zajmova primljenih od entiteta su potcijenjeni za iznos od 12.982 KM, jer je otplata glavnice zajma primljenog od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede evidentirana na izdacima za otplatu glavnice zajmova primljenih od investicionih fondova, što nije u skladu sa članom 117. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Ostali izdaci iskazani su u iznosu od 5.942 KM (fond 01) i odnose se na naknade plata refundiranih od fondova obaveznog socijalnog osiguranja. Opština je evidentirala račun za preuzimanje ostalih izdataka na teret finansijskog rezultata tekućeg perioda u iznosu od 5.942 KM, što nije u skladu sa članom 98. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, kojim je propisano da se ostali izdaci evidentiraju na dugovnoj strani analitičkih konta klase 6, uz istovremeno knjiženje na potražnoj strani korektivnog konta račun za preuzimanje ostalih izdataka (tačka 6.3.2.2. izvještaja).

Izdaci za naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja potcijenjeni su za iznos od 795 KM jer nakon izmirenja obaveza po osnovu naknade plata za vrijeme bolovanja isti nisu iskazani, što nije u skladu sa članom 80. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **klasifikacija izdataka za otplatu glavnice zajmova primljenih od entiteta vrši shodno članu 117. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **izdaci za nefinansijsku imovinu i ostali izdaci evidentiraju uz istovremeno knjiženje računa za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu i računa za preuzimanje ostalih izdataka shodno članu 96. stav (2) i 98. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.**

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit)

U obrascu PIB i PIF iskazan je budžetski suficit u iznosu od 105.240 KM i predstavlja zbir bruto budžetskog suficita 146.166 KM i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu od 40.926 KM. Iskazani bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (463.854 KM) i budžetskih rashoda (317.688 KM), dok su neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu od 40.926 KM i predstavljaju izdatke za nefinansijsku imovinu. Po nalazu revizije, budžetski suficit je potcijenjen za 48.239 KM (tačka 6.1.1.1. izvještaja).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje u PIB-u i PIF-u iskazano je u negativnom iznosu od 18.924 KM, a predstavlja izdatke po osnovu otplate dugova i ostale izdatke. Po nalazu revizije negativno neto finansiranje je manje za 7.719 KM.

6.1.5. Razlika u finansiranju

U PIB-u i PIF-u razlika u finansiranju iskazana je u iznosu od 86.316 KM, a čini je razlika između budžetskog suficita u iznosu od 105.240 KM i neto finansiranja iskazanog u negativnom iznosu od 18.924 KM. Po nalazu revizije ista je manje iskazana za 55.958 KM.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 512.910 KM, a čine ih prihodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima (463.854 KM) i prihodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 49.056 KM.

Prihodi obračunskog karaktera iznose 49.055 KM i iskazani su po osnovu ostalih prihoda obračunskog karaktera.

Ostali prihodi obračunskog karaktera se odnose na naknadu za šume koja nije naplaćena (7.424 KM), a koja je evidentirana po osnovu internih evidencija Opštine i na prihode po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 01.01-31.12.2021. godine (41.632 KM). Opština nije izvršila evidentiranje nastalih i naplaćenih poreskih i neporeskih potraživanja iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za 2021. godinu shodno članu 11. i 14. Uputstva o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor 23: Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos) („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/16), pa su precijenjeni ostali prihodi obračunskog karaktera, a potcijenjen je finansijski rezultat ranijih godina za 43.400 KM.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se obračunski prihodi i potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode evidentiraju u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS-JS 23 - Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos).

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 427.328 KM, a čine ih rashodi iskazani u PIF-u (317.688 KM) i rashodi obračunskog karaktera (109.640 KM).

Rashodi obračunskog karaktera se odnose na rashode po osnovu amortizacije (68.552 KM- tačka 6.3.1.2. izvještaja), rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (40.991 KM) i ostale rashode obračunskog karaktera (97 KM). Po nalazu revizije potcijenjene su date pomoći u naturi u iznosu od 38.552 KM i obračunati rashodi po osnovu prenosa imovine između različitih jedinica vlasti u iznosu od 1.200 KM. Opština je u toku 2021. godine nabavila korišteni autobus-minibus u vrijednosti od 38.552 KM (sa PDV-om), koji je Odlukom Skupštine opštine od 05.03.2021. godine prenijela na KP "Komunalac" d.o.o. Kupres. Opština nije u svojim finansijskim izvještajima iskazala povećanje na proizvedenoj stalnoj imovini, pa prilikom prenosa minibusa na KP "Komunalac" d.o.o. Kupres nije vršila ni isknjižavanje proizvedene stalne imovine na teret datih pomoći u naturi shodno članu 65. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Takođe, tokom 2021. godine Opština je nabavila tobogane za potrebe JU OŠ „Rade Marjanac“ Strojice, ali prenos imovine po Odluci Skupštine opštine od 28.12.2021. godine nije evidentirala u okviru obračunatih rashoda po osnovu prenosa imovine između različitih jedinica vlasti (1.200 KM), shodno članu 65. stav (1) tačka 3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Po nalazu revizije rashodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja i finansijski rezultat ranijih godina su precijenjeni za iznos od 40.723 KM, jer je korekcija dospjelih nenaplaćenih poreskih potraživanja iz ranijeg perioda po izvještaju Poreske uprave Republike Srpske (u daljem tekstu: Poreska uprava) evidentirana u 2021. godini (tačka 6.2.1. izvještaja).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se evidentiranje ulaganja u novu nefinansijsku imovinu koja se pribavlja za potrebe drugih korisnika vrši u skladu sa članom 65. stav (1) i (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha, kao razlika prihoda u iznosu od 512.910 KM i rashoda u iznosu 427.328 KM, iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 85.582 KM. Na osnovu prethodno navedenih nalaza, finansijski rezultat tekuće godine u Bilansu uspjeha potrebno je korigovati za 5.810 KM. Razlika iskazanog i revizijom utvrđenog finansijskog rezultata tekuće godine obrazložena je pod tačkama 6.1.1, 6.1.2.1. i 6.2. izvještaja.

6.3. Bilans stanja

U poslovnoj aktivni Bilansa stanja Opštine na dan 31.12.2021. godine iskazana je ukupna imovina neto vrijednosti 1.327.776 KM (tekuća imovina 412.983 KM i stalna imovina 914.793 KM). Poslovna aktiva je uravnotežena sa poslovnom pasivom koju čine obaveze i razgraničenja (287.883 KM) i vlastiti izvori (1.039.893 KM).

6.3.1. Aktiva

Poslovnu aktivnu čine tekuća imovina neto vrijednosti 412.983 KM i stalna imovina neto vrijednosti 914.793 KM. Po nalazu revizije poslovna aktiva je manje iskazana za 1.775 KM, što je detaljnije objašnjeno u ovoj tački izvještaja.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina iskazana u neto iznosu od 412.983 KM (bruto vrijednost 453.974 KM i ispravka vrijednosti 40.991 KM) odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja (gotovina i gotovinski ekvivalenti, kratkoročna potraživanja i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 373.195 KM, a čine ih sredstva u blagajni (122 KM) i na bankovnim računima (373.073 KM).

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto iznosu od 20.880 KM (bruto vrijednost 61.871 KM i ispravka vrijednosti 40.991 KM). Neto vrijednost se odnosi na potraživanja od zaposlenih (1.526 KM), potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (8.064 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (11.290 KM).

Potraživanja od zaposlenih odnose se na ostala potraživanja od zaposlenih po osnovu troškova mobilnog telefona iz 2016. godine od lica kojem je prestao radni odnos (317 KM) i potraživanja od zaposlenih po osnovu nabavljenog ogrevnog drveta (1.209 KM) izmirivani na teret plata zaposlenih. Za iznos nenaplaćenih potraživanja od zaposlenih za troškove mobilnog telefona u roku od godinu dana Opština nije izvršila procjenu naplativosti i korekciju nenaplativog iznosa shodno članu 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Neto vrijednost kratkoročnih potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode se odnosi na poreska potraživanja prema izvještaju Poreske uprave (640 KM) i potraživanja po osnovu neporeskih prihoda (7.424 KM).

Korigovana potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u iznosu od 40.991 KM, a evidentirana su na osnovu evidencija iz pomoćne knjige Poreske uprave. Opština nije u cjelosti evidentirala dospjela nenaplaćena poreska potraživanja prema Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima sa Poreskom upravom (iskazana su manje za bruto i ispravku vrijednosti u iznosu od 5.386 KM), shodno Uputstvu o primjeni međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor 23: prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos).

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u bruto/neto iznosu od 11.290 KM i u najvećem iznosu se odnose na potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje koja se odnose na period od 01.09.2016 – 31.01.2017. godine (2.308 KM) i pozajmice date KP „Komunalac“ d.o.o. Kupres (6.800 KM) u periodu od 2015-2020. godine.

Opština nije postupila u skladu sa Instrukcijom Ministarstva finansija Republike Srpske broj 06.12/020-1526/17 od 23.06.2017. godine, o knjigovodstvenom evidentiranju korekcija po početnom stanju na dan 01.01.2017. godine u glavnim knjigama tezora Republike, opština i gradova i glavnim knjigama budžetskih korisnika i fondova koji nisu u sistemu trezorskog poslovanja, tj. Opština nije preknjižila potraživanja od fondova socijalnog osiguranja sa kratkoročnih potraživanja po osnovu refundacija iz doprinosa za zdravstveno osiguranje na potraživanja po osnovu refundacije za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 2.308 KM. Opština nije izvršila procjenu naplativosti pomenutih potraživanja u prethodnom periodu, shodno članu 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Nezavisnom potvrdom salda (konfirmacijom salda) potraživanja utvrđeno je da postoji neslaganje u iznosu potraživanja Opštine od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond) sa obavezama pomenutog Fonda prema Opštini. Opština je u svojim finansijskim izvještajima prikazala potraživanja od Fonda u iznosu od 2.308

KM, dok su obaveze pomenutog Fonda prema Opštini iskazane u iznosu od 0 KM. Opština nije vršila usaglašavanje obaveza sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

Za pozajmice KP „Komunalac“ d.o.o. Kupres u periodu od 2015-2020. godine u iznosu od 6.800 KM nisu zaključeni ugovori o pozajmici, te nije poznat način i rok povrata iste.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti su iskazana u iznosu od 18.908 KM (bruto/neto vrijednosti), a odnose se na potraživanja po osnovu pomoći nerazvijenim opštinama (20.683 KM) i potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje (-1.775 KM). Potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno iskazana su manje za 1.775 KM, zbog navedenog po tačkom 6.1.1. izvještaja.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se izvrši potpuna analiza potraživanja, te da se vrši procjena potraživanja sa aspekta njihove naplativosti i da se za otpis potraživanja obezbijedi saglasnost Skupštine opštine u skladu članom 73. stav (2) i (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u iznosu od 1.303.028 KM bruto vrijednosti, 388.235 KM ispravke vrijednosti i 914.793 KM neto vrijednosti, a odnosi se na nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja nisu iskazana. Po nalazu revizije akcije i učešća u kapitalu su potcijenjeni za 2.000 KM, jer Opština nije iskazala učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga kod KP „Komunalac“ d.o.o. Kupres shodno članu 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima odnosi se na zgrade i objekte u neto iznosu od 826.475 KM (bruto vrijednost 1.063.650 KM i ispravka vrijednosti 237.175 KM), postrojenja i opremu u iznosu od 36.675 KM (bruto vrijednost 174.869 KM i ispravka vrijednosti 138.194 KM) i nematerijalnu neproizvedenu imovinu u iznosu od 51.643 KM (bruto vrijednost 64.509 KM i ispravka vrijednosti 12.866 KM). Revizijom je utvrđeno da je ista manje iskazana za vrijednost šumskoprivredne osnove (4.095 KM), jer su izdaci za nematerijalnu proizvedenu imovinu priznati kao rashodi za usluge izrade elaborata i studija (tačka 6.1.2. izvještaja).

Smanjenje ukupne vrijednosti nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u neto iznosu od 67.474 KM rezultat je obračunatih troškova amortizacije od 68.552 KM (tačka 6.2.2. izvještaja), otpisa 96 KM, te povećanja zbog nabavki u vrijednosti od 1.174 KM (tačka 6.3.2.2. izvještaja).

Opština nije primijenila revalorizacioni model vrednovanja na grejnu opremu, čija je knjigovodstvena vrijednost svedena na nulu, kao što je propisano članom 41. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Na poziciji ostalih postrojenja i opreme iskazana je vrijednost auto guma u iznosu od 1.100 KM, koje imaju tretman zaliha shodno članu 60. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjena.

Nematerijalna proizvedena imovina je potcijenjena, a nematerijalna neproizvedna imovina je precijenjena za iznos od 51.644 KM, jer je nematerijalna proizvedena imovina koja se odnosi na planove procjene ugroženosti od požara i elementarnih nepogoda (27.774 KM), Izvještaj o organizaciji i realizaciji geofizičkih istraživanja za potrebe vodosnabdijevanja Opštine Kupres i Projekat detaljnih hidrogeoloških istraživanja na lokaciji Novo Selo

(18.762 KM), GIZ bazu podataka (2.107 KM) i dokumentaciju o strateškom razvoju Opštine (3.000 KM) evidentirana u okviru nematerijalne neproizvedene imovine, što nije u skladu sa članom 24. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Izrada Izvještaja o organizaciji i realizaciji geofizičkih istraživanja za potrebe vodosnabdijevanja opštine Kupres izvršena je u 2010. godini (14.082 KM), dok je projekat izrađen 2017. godine (4.680 KM). Imajući u vidu protok vremena od sačinjavanja pomenutih dokumenata, Opština nije na dan bilansiranja vršila provjeru da li je došlo do obezvrjeđenja istog shodno zahtjevima MRS-JS 21 – Umanjenje vrijednosti imovine koja ne generiše gotovinu (paragraf 23, 26 i 27).

U okviru pozicije zemljišta nije iskazano zemljište na parceli Tirina dolina koje je u posjedu Opštine Kupres (nije obuhvaćeno ni popisom-tačka 3. izvještaja), što nije u skladu sa članom 28. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

U poslovnim knjigama Opštine nije evidentiran objekat koji Opština koristi, kao i zemljište pod objektom (nisu obuhvaćeni ni popisom-tačka 3. izvještaja). U pisanoj informaciji dostavljenoj za potrebe revizije od 03.11.2022. godine dato je objašnjenje da je objekat Opštinske uprave smješten na parceli upisanoj u Posjedovni list broj 640, a da je posjednik Organ upravljanja zdravstvena stanica Blagaj. Za pomenuti objekat i zemljište pod objektom Opština se nije upisala kao vlasnik, jer nije proveden proces izlaganja pred Republičkom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga iskažu u skladu sa članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,**
- **vrednovanje, klasifikacija, te procjena obezvrjeđenja nefinansijske imovine u stalnim sredstvima vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike (član 24. i 28.), Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike (član 41. i 60.), zahtjevima MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS-JS 21 – Umanjenje vrijednosti imovine koja ne generiše gotovinu.**

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva je iskazana u iznosu od 1.327.776 KM, a odnosi se na kratkoročne obaveze i razgraničenja, dugoročne obaveze i razgraničenja i vlastite izvore. Po nalazu revizije poslovna pasiva je manje iskazana za 1.775 KM, što je detaljnije objašnjeno u nastavku ove tačke izvještaja.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 287.883 KM (kratkoročne obaveze i razgraničenja 206.748 KM i dugoročne obaveze i razgraničenja 81.135 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja odnose se na obaveze po kratkoročnim zajmovima (13.374 KM), za lična primanja zaposlenih (87.454 KM), iz poslovanja (102.903 KM), za subvencije (1.680 KM) i za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (1.337 KM).

Po nalazu revizije precijenjene su obaveze po kratkoročnim zajmovima primljenim od ostalih domaćih javnih nefinansijskih institucija, a potcijenjene obaveze po zajmovima primljenim od entiteta koji dospijevaju na naplatu do godinu dana za 13.374 KM, jer

obaveze po zajmu primljenom od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede koje dospijevaju do godinu dana nisu klasifikovane u skladu sa članom 84. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Zbog navedenog pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja precijenjene su obaveze za lična primanja u iznosu od 5.288 KM. Takođe, precijenjene su obaveze za lična primanja zaposlenih, a potcijenjen je finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 757 KM, jer nisu zatvorene obaveze koje su u ranijem periodu izmirene.

Opština je u svojim finansijskim izvještajima prikazala obaveze za javne prihode u iznosu od 75.029 KM, dok su obaveze za javne prihode prikazane u pomoćnoj knjizi Glavne knjige trezora - Modul obaveza u iznosu od 148.569 KM. Međutim, prema analitičkoj kartici evidentiranih obaveza i uplata za period od 01.01-31.12.2021. godine, Opština je u pretplati u iznosu od 19.908 KM za iznos doprinosa po osnovu uplate duga iz ranijeg perioda. Prema pisanoj informaciji dostavljenoj za potrebe revizije pretplata je nastala iz razloga što je Opština u ranijem periodu uplaćivala, ali nije prijavljivala obaveze doprinosa Poreskoj upravi, shodno članu 23. stav (1) Zakona o doprinosima ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 114/17, 112/19, 49/21 i 119/21) kojim je propisano da je uplatilac doprinosa dužan prijaviti obavezu doprinosa Poreskoj upravi najkasnije do kraja mjeseca za prethodni mjesec za svakog obveznika doprinosa na obrascu mjesečne prijave poreza po odbitku, koji je utvrđen propisima o porezu na dohodak.

Prema nezavisnoj konfirmaciji salda obaveza sa Ministarstvom finansija Republike Srpske utvrđene su ukupne razlike u iznosu od 13.032 KM (u korist Ministarstva finansija Republike Srpske) po osnovu zapisnika o obračunu i poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda i za Oracle licence.

Pomoćna knjiga glavne knjige trezora - Modul obaveza (RS Analitička kartica dobavljača) nije usaglašena sa glavnom knjigom trezora, što nije u skladu sa članom 18. stav (8) i 27. Zakona o trezoru. Obaveze i razgraničenja u pomoćnoj knjizi (Modul obaveza u kojoj se vodi analitika dobavljača) su iskazane više za 355.090 KM od stanja obaveza i razgraničenja u finansijskim izvještajima odnosno stanja u Glavnoj knjizi trezora.

U periodu od datuma izvještavanja do 28.02.2022. godine izmirene su obaveze u ukupnom iznosu od 16.224 KM i to obaveze za lična primanja zaposlenih u iznosu od 4.369 KM, obaveze iz poslovanja u iznosu od 10.518 KM i obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 1.337 KM.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 81.135 KM i odnose se na dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazane su u iznosu od 81.135 KM i odnose se obaveze po osnovu ugovora o korišćenju kreditnih sredstava revolving fonda iz oblasti vodosnabdijevanja i komunalne infrastrukture zaključenog sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

U Službenom glasniku Republike Srpske Opština nije objavila Izvještaj o stanju duga i garancijama na dan 31.12.2021. godine shodno članu 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **obaveze po zajmovima primljenim od entiteta koji dospijevaju na naplatu do godinu dana evidentiraju u skladu sa članom 84. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**

- izvrši usaglašavanje stanja pomoćnih knjiga i Glavne knjige trezora u skladu sa članom 27. Zakona o trezoru,
- vrši nezavisna potvrda salda (konfirmacija salda) sa svim poslovnim partnerima i da se računovodstvena evidencija imovine i obaveza uskladi sa primljenim odgovorima,
- jednom godišnje u Službenom glasniku Republike Srpske, najkasnije do 30. aprila, objavi izvještaj o stanju duga i garancijama shodno članu 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske.

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su na dan 31.12.2021. godine u iznosu od 1.039.893 KM, a odnose se na trajne izvore sredstava (18.762 KM), finansijski rezultat ranijih godina (981.243 KM) i finansijski rezultat tekuće godine (39.888 KM).

Trajni izvori sredstava iskazani u iznosu od 18.762 KM i odnose se na Izvještaj o organizaciji i realizaciji geofizičkih istraživanja za potrebe vodosnabdijevanja opštine Kupres i Projekat detaljnih hidrogeoloških istraživanja na lokaciji Novo Selo, što nije u skladu sa članom 86. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, kojim je propisano da se formirani trajni izvori sredstava ne vezuju za pojedinačne stavke imovine priznate na strani aktive (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Ukupan finansijski rezultat iskazan u iznosu od 1.021.131 KM odnosi se na finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 981.243 KM i tekućeg perioda u iznosu od 39.888 KM.

Finansijski rezultat ranijih godina precijenjen je za 24.922 KM (osim u ovoj tački obrazloženo je i pod tačkama 6.1.1.1, 6.2, 6.3.1.1. i 6.3.2.1. izvještaja).

Finansijski rezultat tekućeg perioda iz Bilansa uspjeha (85.582 KM) ne odgovara iskazanom iznosu finansijskog rezultata tekućeg perioda u Bilansu stanja (39.888 KM) i viši je za 45.694 KM. Finansijski rezultat tekućeg perioda u Bilansu stanja je potcijenjen za iznos od 45.694 KM iz razloga što je Opština za nabavku opreme u iznosu od 1.174 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja) evidentirala izdatke za nefinansijsku imovinu u korist finansijskog rezultata tekuće godine, dok je račun za preuzimanje izdataka za nefinansijsku imovinu (40.926 KM) i račun za preuzimanje ostalih izdataka (5.942 KM) evidentirala na teret finansijskog rezultata tekuće godine, što je obrazloženo pod tačkom 6.1.2.2. izvještaja. Po nalazima revizije, finansijski rezultat tekuće godine u Bilansu stanja potcijenjen je za 51.504 KM (tačke 6.1.1, 6.1.2.1. i 6.2. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Opština u toku 2021. godine nije imala poslovnih događaja koji zahtijevaju evidentiranje na vanbilansnim pozicijama.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti 463.855 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti 317.688 KM, odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti 40.926 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja 12.982 KM. Neto priliv gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazan je u iznosu od 92.259 KM, gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku obračunskog perioda 209.842 KM, ostale promjene na saldu gotovine i gotovinskih ekvivalenata 71.094 KM i gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju obračunskog perioda u iznosu od 373.195 KM.

Bilans novčanih tokova Opštine nije sačinjen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima (paragrafi 18, 21 i 56), jer su prilivi iz poslovnih aktivnosti po osnovu

uplata za naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (48.894 KM- tačka 6.1.1. izvještaja), naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (1.775 KM- tačke 6.1.1. i 6.3.1.1. izvještaja) i transferi između različitih jedinica vlasti po osnovu pomoći izrazito nerazvijenim opštinama i po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti (19.902 KM) uneseni na poziciju ostale promjene na saldu gotovine i gotovinskih ekvivalenata (70.571 KM).

Nepravilnost u vezi pogrešnog planiranja i evidentiranja izdataka za nefinansijsku imovinu u okviru rashoda za stručne usluge (tačke 5. i 6.1.2.1 izvještaja) odrazila se i na iskazane odlive gotovine po osnovu rashoda za korištenja roba i usluga, kao i odlive gotovine po osnovu izdataka za nefinansijsku imovinu.

Bilans novčanih tokova ne pruža relevantne informacije o novčanim tokovima u skladu sa paragrafom 18, 21, 25 i 56 MRS-JS 2 – Izvještaj o novčanim tokovima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

S obzirom da nije sastavila Napomene uz finansijske izvještaje, Opština nije dala obrazloženja vezana za stalnost poslovanja u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1-Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15(c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama na dan 31.12.2021. godine, protiv Opštine se vodi 1 sudski spor ukupne vrijednosti od 2.380 KM (osnov spora je dug po osnovu odborničke naknade). Opština nije izvršila rezervisanja za sudske sporove za koje se očekuje da u narednom periodu budu presuđeni na teret Opštine, kako je propisano članom 82. stav (3) i (5) i članom 84. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Opština nije sastavila Napomene uz finansijske izvještaje za 2021. godinu, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1-Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbama člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se uz finansijske izvještaje sačine Napomene u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1- Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Revizijski tim

Danijela Duvnjak, s.r.

Svjetlana Kodžoman, s.r.